

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. *Поняття та походження прав людини (2 год.)*

Предмет та завдання теорії прав людини. Права людини: основні поняття. Права людини і загальнолюдська мораль. Юридичне закріплення прав людини. Права людини і соціальна відповідальність. Спільність понять права і свободи. Види прав та їх класифікація.

Тема 2. *Основні етапи розвитку понять про права людини (4 год.)*

Соціально-культурні та світоглядні передумови формування ідеї прав людини та громадянина. Філософська та правова думка про ідею прав, свобод і обов'язків людини та громадянина в різні історичні епохи. Нормативні акти, що закріплювали права і свободи людини в умовах Середньовіччя, Нового часу та ХХ ст.

Тема 3. *Права людини в історії українського народу (2 год.)*

Права людини у прадавні часи і в добу феодалізму. Литовський Статут – маніфест правової держави у феодальному розумінні. Магдебурзьке право. “Козацька демократія” і права людини. Демократизація державного і суспільного життя у період буржуазних реформ. Права людини в українських державах ХХ ст.

Тема 4. *Конституція України і права людини (2 год.)*

Закріплення прав, свобод і обов'язків людини та громадянина. Конституційно-правовий механізм забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні. Рівноправність громадян України – фундаментальний конституційний принцип.

Тема 5. *Громадянське суспільство і права людини (2 год.)*

Суспільство і держава: аспекти співвідношення. Поняття, ознаки та принципи громадянського суспільства. Власність – основа свободи. Громадянське суспільство – середовище формування прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в світі та в Україні.

Тема 6. *Міжнародні стандарти у сфері прав людини (2 год.)*

Історія походження міжнародних стандартів у галузі прав людини. Перші документи захисту прав людини. Ліга Націй і перші спроби

забезпечення прав людини міжнародними заходами. ООН і Загальна декларація прав людини. Міжнародний білль прав людини.

Тема 7. Громадянські й політичні права та особисті свободи (4 год.)

Свобода, недоторканість і повага гідності людини. Право на життя. Право на вільне пересування та свободу місця проживання. Право на захист від втручання в особисте та сімейне життя. Право на свободу думки, совісті і релігії. Право на свободу переконань та вільне їх виявлення. Право на свободу асоціацій. Право на громадянство. Право на участь у державному управлінні.

Тема 8. Економічні, соціальні, культурні та економічні права (4 год.)

Право на працю, справедливі і сприятливі умови праці. Соціальний захист безробітних. Право на страйк і трудові спори. Право неповнолітніх на пільгові умови праці. Право на охорону здоров'я і безпечне довкілля. Право на достатній життєвий рівень. Право на освіту. Право на участь у культурному житті та користування культурними цінностями. Свобода творчості та захист інтелектуальної власності.

Тема 9. Окремі категорії прав (4 год.)

Право народів на самовизначення. Види політичного самовизначення. Створення власної держави – максимальна форма самовизначення.

Права етнічних, релігійних та мовних меншин. Поняття меншин. Права меншин у найважливіших міжнародних документах.

Права жінок. Правові основи захисту прав жінок. Захист політичних прав жінок. Соціально-економічні та культурні права жінок.

Права дитини. Загальні принципи захисту прав дитини. Сім'я та права дитини.

Тема 10. Порушення прав людини і боротьба з цим (4 год.)

Злочини проти миру і людяності. Злочини, що посягають на міжнародний мир та безпеку народів. Геноцид. Апартеїд.

Дискримінація та її прояви в расових, релігійних та інших переслідуваннях.

Фашизм. Рабство та його сучасні прояви. Загально-кримінальні злочини міжнародного характеру.

Тема 11. Міжнародні засоби захисту прав людини (4 год.)

Органи ООН, які займаються питаннями прав людини. Органи, створені у відповідності до міжнародних конвенцій з прав людини.

Процедури, що застосовуються для забезпечення поваги прав людини.

Тема 12. Міжнародний захист прав людини на регіональному рівні (4 год.)

Європейська регіональна система захисту прав людини. Європейська конвенція з прав людини. Комісія з прав людини. Європейський Суд. Україна і Рада Європи.

Тема 13. Система захисту прав людини в Україні (4 год.)

Система конституційного захисту прав людини в Україні. Захист прав людини органами виконавчої влади України.

Діяльність судових органів України і прокуратури із забезпечення прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Органи внутрішніх справ та їх роль у захисті прав людини та громадянина. Адвокатура. Роль неурядових правозахисних організацій.

Порядок звернення громадян по захист прав та свобод до органів державної виконавчої влади і прокуратури (Закон України “Про звернення громадян”). Порядок звернення по судовий захист.